

«Геніальний і скромний» полтавський «Спілберг»

Нещодавно жителі обласного центру мали змогу поспілкуватися зі своїм відомим земляком — захисником України, фотохудожником і письменником (лауреатом кількох літературних премій) Віталієм Запекою.

Творча зустріч із автором знаменитих книжок «Полінка», «Цуцик», «Бабах на всю голову» та інших відбулася в «БлагоПросторі» біля Свято-Успенського собору.

Представляв митця аудиторії митрополит Полтавський і Кременчуцький Федір. За його словами, Віталій Запека — це унікальна людина, котра здатна побачити якісь такі глибинні речі, людські особливості, на які не звертаєш уваги, хоча вони ніби й лежать на поверхні. Побачити, а потім просто, красиво та водночас весело, іронічно про це написати.

Як йому це вдається, автор не приховував, спокійно, з усмішкою «здав» свої «секрети»: «Десь-та чашок кави зранку — і вони роблять диво».

А якщо серйозно, то велику роль у формуванні творчої особистості полтавця відіграло життєве кредо, яке він визначив для себе ще підлітком:

— Радянський союз. Мої батьки жили від зарплати до зарплати, від ранку до вечора, нудно, сіро. У тому суспільстві все сіро. Це було революційно: у 16 років вирішити жити цікаво. У срср це був майже злочин — жити не як усі, жити цікаво. А я не лише це придумав, вирішив для себе — я почав діяти. У студентські часи була дружина. На неї вважалося завадно ходити. Я записався, ходив. Три чергування — один відгул. Здати кров — це відразу три відгули. За тиждень я назбирав собі необхідну кількість відгулів. Батьки мене не пускали, я втік на Урал до друга... і здійснив із ним подорож із Європи в Азію, із Златоуста в Міас, горами, 72 км, тайгою. Це було неперевершено. Забрався на найвищу гору південного Уралу. Тепер там бункер путіна... Там я зрозумів, що оця думка «жити класно, цікаво» правильна. І з того часу, чим би я не займався, що б не робив, це кредо було для мене головним.

А головною книгою, яку створив за свого письменництва, Віталій Запека назвав (ні, не «Цуцик», за якого мав усі шанси одержати Національну премію ім.Т.Шевченка, і не «Полінку», за яку отримав Всеукраїнську літературну премію ім.В.Нестайка) роман-антиутопію «Абсурд»:

На творчу зустріч із Віталієм Запекою прийшли полтавці різного віку.

— Я ходив розмірковував про суспільство, вплив медіа... Написав план по цій книжці. Кілька сторінок у мене пішло згідно з цим планом, а потім персонажі почали діяти самі по собі... Як виявилось, багато в чому ця книжка стала пророцтвом.

Ця робота з'явилася на світ у перші роки антитерористичної операції. «Посприяло» цьому і те, що «Спілберг» (позивний Віталія Запеки) перебував на позиції разом із бійцем «зі складним характером». Як зізнався автор, вони заступали на чергування й могли до вечора один одному майже слова не сказати...

Загалом воєнні будні «подарували» полтавському митцеві чимало ідей сюжетів, образів, адже, як влучно зауважив письменник, «армія — це зріз суспільства».

— Війна — найважчі роки мого життя. Але й найцікавіші. Я завжди, навіть на відпочинку, знайду собі якусь пригоду. Наприклад, замість того, щоб повернутися з позиції й відпочити, я організував у Кураховому першу у світі бібліотеку для дітей,

якою керують лише діти. Наймолодшій, Єві, — шість років, найстаршій, Лізі, — 14. Три хлопчики, три дівчинки... Книг багато, діти облаштовують усе... Це — класно. Це — майбутнє. Я спілкувався з дітьми. Вони до солдат — із усею душею. Вони патріоти, їх не можна втратити, їх треба підтримувати, — поділився захисник.

Таку підтримку і малим, і дорослим українцям борець-письменник надає як діями, так і писемним словом. Нерідко часу, аби описати відчуте, побачене, не вистачає, але захисник намагається виокремити для цього кожен вільну хвилину:

— Колектив, із яким я працюю, розуміє, що їм дістався такий недолік, як я, але терпляче це зносить. Наприклад, коли в мене творчий настрій, я оголошую, що цей окоп тільки мій, тут копаю тільки я.

Така монотонна праця допомагає. У полтавця виходять не тільки гарні захисні рубехі, а й книги. Навіть попри наявні «недоліки», про які митець «чесно» зізнався присутнім на творчій зустрічі:

Фото Віолети СКРИПНІКОВОЇ

— Ми, письменники, любимо прибрехати, прикрасити тощо. Це нам таке властиво. Я, мабуть, єдиний у світі, який чесний. Почнемо з того, що люди живуть-живуть і не знають своїх недоліків. Я був один із небагатьох, який знав свої недоліки, обидва: геніальний і скромний. Потім я зрозумів, що є ще один: моя русофобія недостатня.

Нині автор націлений на її посилення. Хоча останнім часом і взяв собі за звичку «завершувати» рукописи приблизно на 95% готовності. Робить це, як зізнався, аби вберегти близьких від спокуси таємно, як раніше, відсилати тексти до видавництва, а його ставити вже перед фактом: «Книзі — бути!»:

— Я вважаю, що письменник як вільна людина має право писати, скільки завгодно книжок, але його святий обов'язок надрукувати якомога менше. Тоді це буде якісно.